

NOTAT Sygeplejersker med efter-/videreuddannelse

I perioden 14. maj til 9. juni 2023 har DSR Analyse gennemført en arbejdsmiljøundersøgelse (SATH 2023) blandt 8.000 beskæftigede medlemmer af Dansk Sygeplejeråd. 42% af de inviterede deltog i undersøgelsen. Dette notat præsenterer resultater ift. sygeplejerskernes gennemførte efter-/videreuddannelser.

Hovedresultater

- Hver femte (21%) af de beskæftigede sygeplejersker har en specialuddannelse, mens hhv. 6% og 4% har en master eller en kandidatuddannelse. 29% har gennemført en anden efter-/videreuddannelse. Næsten halvdelen (49%) angiver ikke at have en efter-/videreuddannelse¹.
- Den specialuddannelse, som flest sygeplejersker angiver at have taget, er den i intensiv sygepleje efterfulgt af anæstesiologisk sygepleje, psykiatrisk sygepleje og sundhedsplejerskeuddannelsen.
- Sygeplejersker med en specialuddannelse angiver i lavere grad/sjældnere end dem uden eller med en anden efter-/videreuddannelse:
 - o ... at måtte afslutte opgaver før de føler, at de er færdige med dem
 - o ... at arbejdstempoet er så højt, at det påvirker kvaliteten i deres arbejde.
 - o ... at deres arbejdsdag er så travl, at det går ud over patientsikkerheden.
 - o ... at de kommer bagud med deres arbejde.
 - o ... at deres arbejde tager så meget energi at det går ud over privatlivet.
 - o ... at de føler sig udrændte på grund af deres arbejde.
 - o ... at have følt sig stressede de sidste to uger.
- Mens de specialuddannede sygeplejersker sammenlignet med dem uden en efter-/videreuddannelse eller med en anden i højere grad/oftere angiver:
 - o ... at have mulighed for at udføre deres arbejde i en kvalitet de er tilfredse med.
 - o ... at kunne løse deres opgaver på et fagligt forsvarligt niveau
 - o ... at deres arbejde kæver maksimal opmærksomhed
- Både sygeplejersker med en specialuddannelse og med en anden efter-/videreuddannelse oplever i mindre grad, at der er forhold i deres arbejdsliv som gør det vanskeligt at blive på arbejdsmarkedet til pensionsalderen sammenlignet med sygeplejerskerne uden en efter-/videreuddannelse.
- 68% af de specialuddannede regner med at være på deres nuværende arbejdsplads om 3 år. Denne andel er 63% for dem uden efter-/videreuddannelse. Dog er sammenhængen ikke signifikant.
- 9% af sygeplejerskerne med en specialuddannelse angiver at have søgt nyt job inden for den seneste måned, mens det samme gælder for 12% af sygeplejerskerne uden en efter-/videreuddannelse og 15% af dem med en anden efter-/videreuddannelse.
- 88% af de specialuddannede udfører klinisk arbejde med daglig patientkontakt. Mens andelen for dem uden videreuddannelse er 90%. For dem med anden videreuddannelse er andelen, der udfører klinisk arbejde med daglig patientkontakt, 66%

Gennemførte videreuddannelser

Hver femte (21%) af de beskæftigede sygeplejersker i SATH'en angiver at have gennemført en specialuddannelse. 6% en masteruddannelse, 4% en kandidatuddannelse og 29% anden efter-/videreuddannelse. 49% har ikke gennemført en efter-/videreuddannelse. Dette fremgår af tabel 1. På tværs af sektorer er der forskel. Flere i regionerne har gennemført en specialuddannelse end i kommunerne og den private sektor. Og flere i kommunerne har gennemført anden efter-/videreuddannelse end i den regionale og private sektor¹.

¹ Bemærk tallene er selvrapporterede og stemmer derfor ikke nødvendigvis overens med registeroplysninger.

Tabel 1. Hvilke af følgende uddannelser har du gennemført? (sæt evt. flere kryds)¹

	Region	Kommune	Privat	Alle
Specialuddannelse	23%	17%	16%	21%
Masteruddannelse	6%	5%	3%	6%
Kandidatuddannelse	4%	4%	3%	4%
Ph.d.-uddannelse	1%	0%	0%	0%
Anden efter-/videreuddannelse	24%	39%	30%	29%
Ingen af ovenstående	52%	44%	51%	49%
Ved ikke	1%	1%	1%	1%
Antal	1658	704	179	2594

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Data er vægtet. Der er for få i staten (n=36) til disse kan fremvises separat i tabellen, men de indgår i totalen i højre kolonne. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Tabel 2 viser andelen med specifikke specialuddannelser blandt dem, der har taget en specialuddannelse. 39% heraf har gennemført en specialuddannelse i intensiv sygepleje. Mens 18% har gennemført en i anæstesiologisk sygepleje, 15% i psykiatrisk sygepleje og 14% har taget sundhedsplejerskeuddannelsen. 8% har taget specialuddannelsen i kræftsygepleje, mens 4% har taget den i borgernær sygepleje. Færrest (1%) har taget specialuddannelsen i infektionshygijne.

Tabel 2. Hvilken af følgende uddannelser har du gennemført? (sæt evt. flere kryds) – kun blandt de specialuddannede

	Region	Kommune	Privat	Alle
Specialuddannelse i intensiv sygepleje	44%	16%	58%	39%
Specialuddannelse i anæstesiologisk sygepleje	23%	1%	23%	18%
Specialuddannelse i psykiatrisk sygepleje	18%	10%	8%	15%
Sundhedsplejerskeuddannelsen	1%	55%	4%	14%
Specialuddannelse i kræftsygepleje	10%	4%	4%	8%
Specialuddannelse i borgernær sygepleje	1%	10%	12%	4%
Specialuddannelse i infektionshygijne	1%	3%	4%	1%
Ved ikke	8%	7%	11%	8%
Antal	340	113	27	488

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Da det har været muligt at sætte flere kryds, overstiger procenterne til 100%. Data er vægtet. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Sammenhænge mellem videreuddannelse og arbejdsmiljøparametre

Det er undersøgt om der er sammenhæng mellem gennemført videreuddannelse og en række arbejdsmiljøparametre. Det er vigtigt at bemærke, at disse sammenhænge ikke er kausale sammenhænge.

Til dette er videreuddannelse kategoriseret i tre grupper: "Specialuddannede", "Anden videreuddannelse" og "Ingen videreuddannelse", som er anvendt i analysen. Det har været muligt at sætte flere kryds, derfor har flere også angivet både at have en specialuddannelse samt en af de øvrige uddannelser. Dem, der har angivet både at have en specialuddannelse og en anden efter-/videreuddannelse f.eks. en Ph.d., indgår i kategorien "Anden videreuddannelse". I alt 163 sygeplejersker har angivet både at have en specialuddannelse samt en anden efter-/videreuddannelse

Sammenholdes denne variabel med øvrige forhold finder vi, at sygeplejersker med en specialuddannelse sammenlignet med dem uden eller med en anden efter-/videreuddannelse i lavere grad/sjældnere angiver:

- ... at måtte afslutte opgaver før de føler, at de er færdige med dem
- ... at arbejdstempoet er så højt, at det påvirker kvaliteten i deres arbejde.
- ... at deres arbejdsdag er så travl, at det går ud over patientsikkerheden.
- ... at de kommer bagud med deres arbejde.
- ... at deres arbejde tager så meget energi at det går ud over privatlivet.
- ... at de føler sig udrændte på grund af deres arbejde.
- ... at have følt sig stressede de sidste to uger.

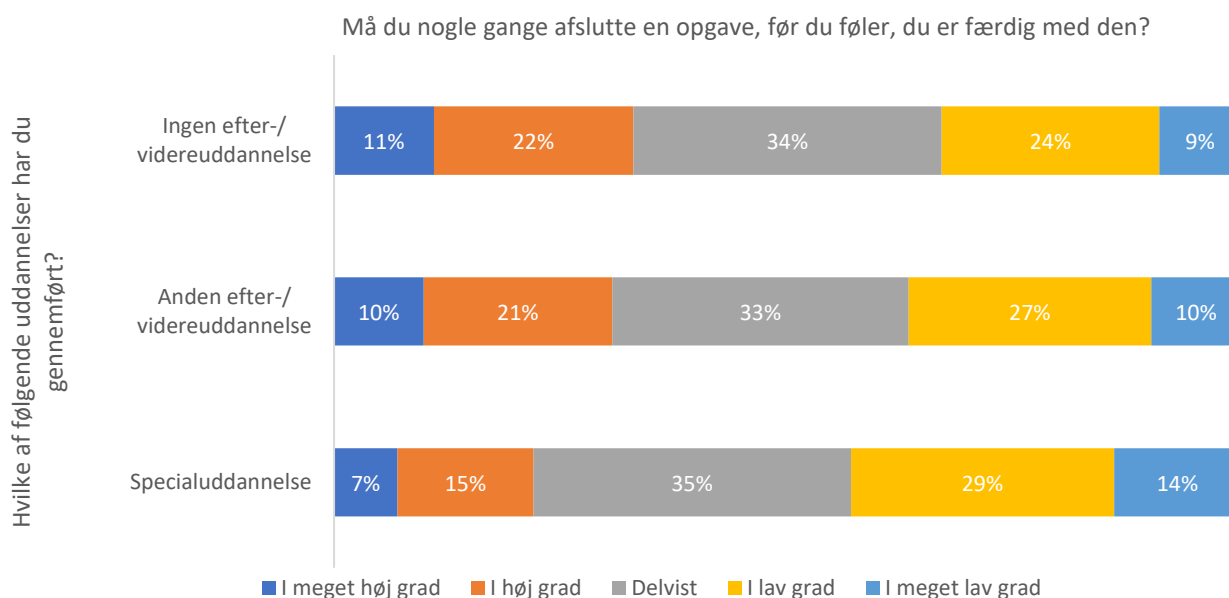
Mens de specialuddannede sygeplejersker sammenlignet med dem uden en efter-/videreuddannelse eller med en anden i højere grad/oftere angiver:

- ... at have mulighed for at udføre deres arbejde i en kvalitet de er tilfredse med.
- ... at kunne løse deres opgaver på et fagligt forsvarligt niveau
- ... at deres arbejde kæver maksimal opmærksomhed

Både med en specialuddannelse og anden uddannelse oplever i mindre grad at der er forhold i deres arbejdsliv som gør det vanskeligt at blive på arbejdsmarkedet til pensionsalderen sammenlignet med sygeplejerskerne uden en efter-/videreuddannelse.

Figur 1 viser, i hvor høj grad sygeplejerskerne oplever at måtte afslutte opgaver, før de føler, at de er færdige med dem. Heraf fremgår det, at 22% af sygeplejerskerne med en specialuddannelse angiver i høj eller meget høj grad nogle gange at måtte afslutte en opgave, før de er færdige med dem. Til sammenligning gælder det 33% af dem uden en efter-/videreuddannelse og 31% af dem med en anden efter-/videreuddannelse.

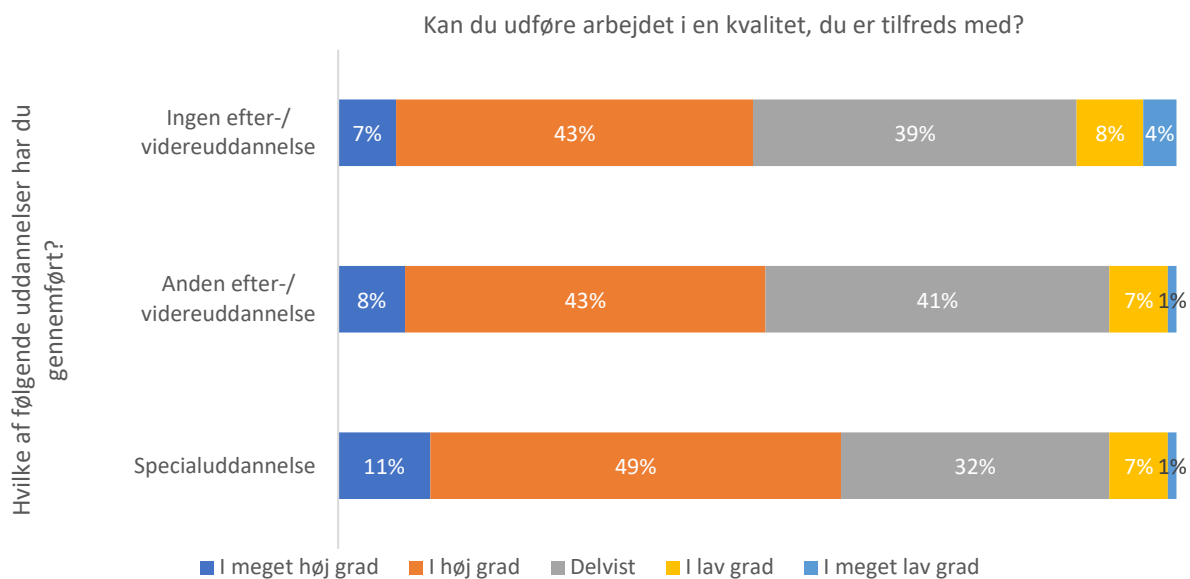
Figur 1. Må du nogle gange afslutte en opgave, før du føler, du er færdig med den?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.550. Data er vægtet. Forskelle er statistisk signifikante Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Figur 2 viser, at de specialuddannede også i højere grad oplever, at de kan udføre arbejdet i en kvalitet, som de er tilfredse med. Det fremgår heraf, at 60% af de specialuddannede i høj eller meget høj grad oplever uklare krav i arbejdet, mens det samme gælder 50% af dem uden nogen efter-/videreuddannelse og 47% af dem med en anden efter-/videreuddannelse.

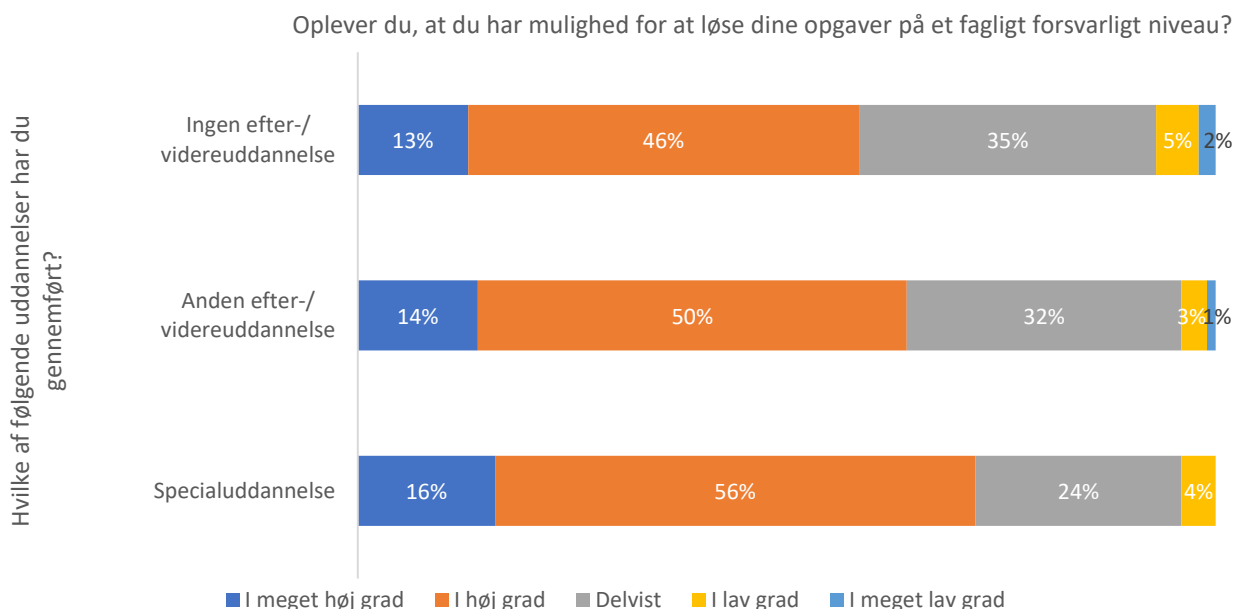
Figur 2. Kan du udføre arbejdet i en kvalitet, du er tilfreds med?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.554. Data er vægtet. Forskelle er statistisk signifikante Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Derudover angiver sygeplejersker med en specialuddannelse også hyppigere at de i høj eller meget høj grad (72%) har mulighed for at løse deres opgaver på et fagligt forsvarligt niveau end både sygeplejersker uden (59%) eller med en anden efter-/videreuddannelse (64%).

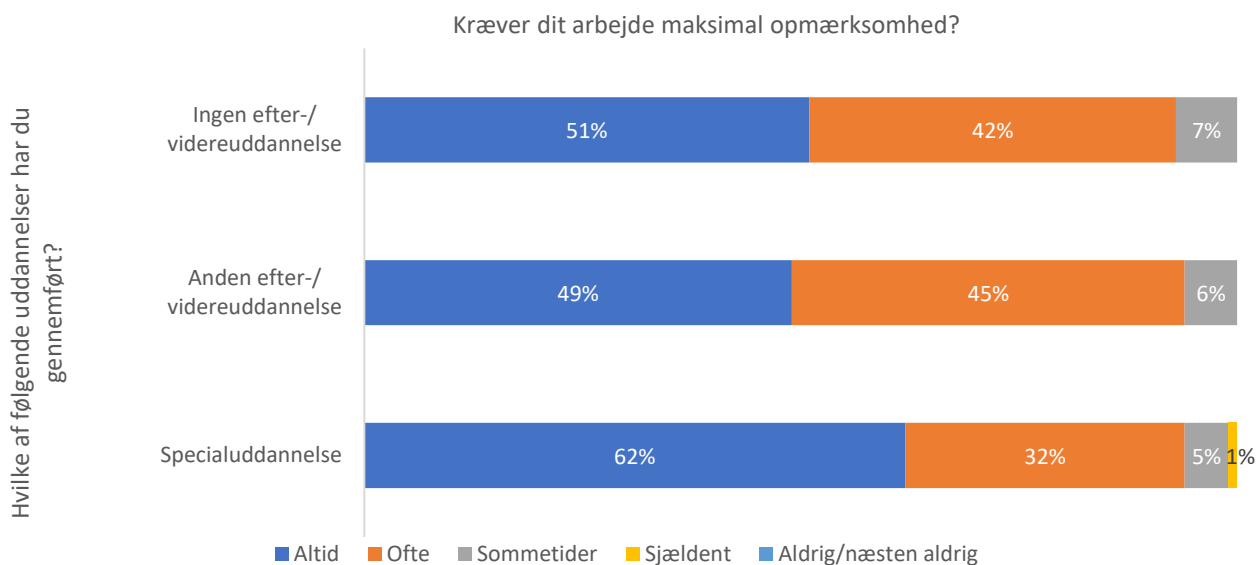
Figur 3. Har du mulighed for at løse dine opgaver på et fagligt forsvarligt niveau?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.561. Data er vægtet. Forskelle er statistisk signifikante Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Figur 4 viser, at 62% af de specialuddannede sygeplejersker angiver at deres arbejde altid kræver deres maksimale opmærksomhed, mens det samme gælder hhv. 51% og 49% af dem uden eller med en anden efter-/videreuddannelse.

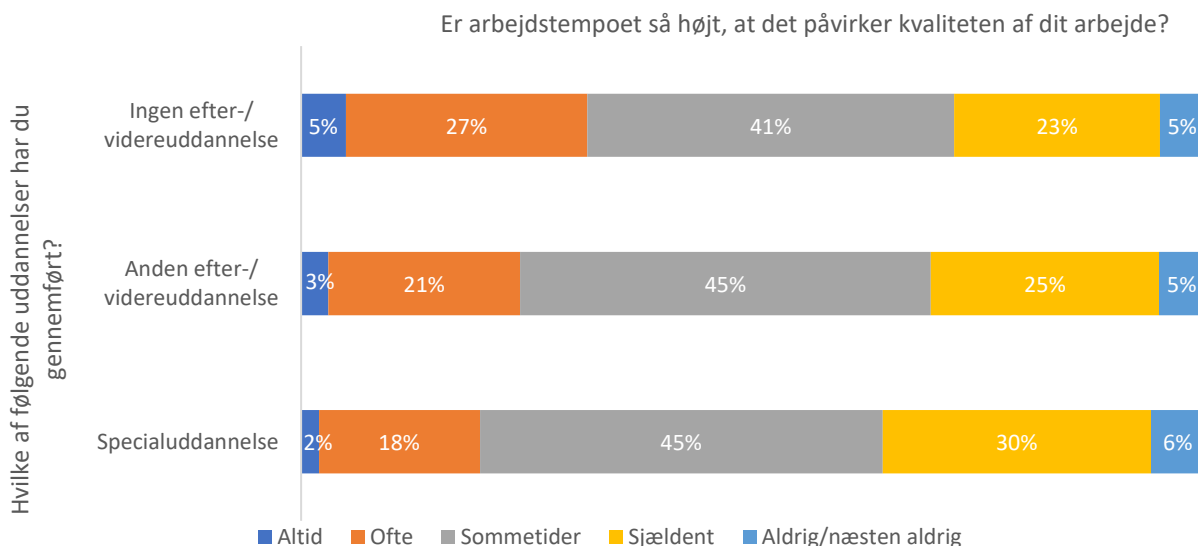
Figur 4. Kræver dit arbejde din maksimale opmærksomhed?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.565. Data er vægtet. Forskelle er statistisk signifikante Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Figur 5. viser hvor ofte sygeplejerskerne oplever, at tempoet er så højt, at det påvirker kvaliteten af deres arbejde. Det fremgår heraf, at 32% af sygeplejerskerne uden en efter-/videreuddannelse oplever, at arbejdstempoet altid eller ofte er så højt, at det går ud over kvaliteten af deres arbejde. For sygeplejerskerne med en anden efter-/videreuddannelse end en specialuddannelse er andelen 24% mens den er 20% for de specialuddannede.

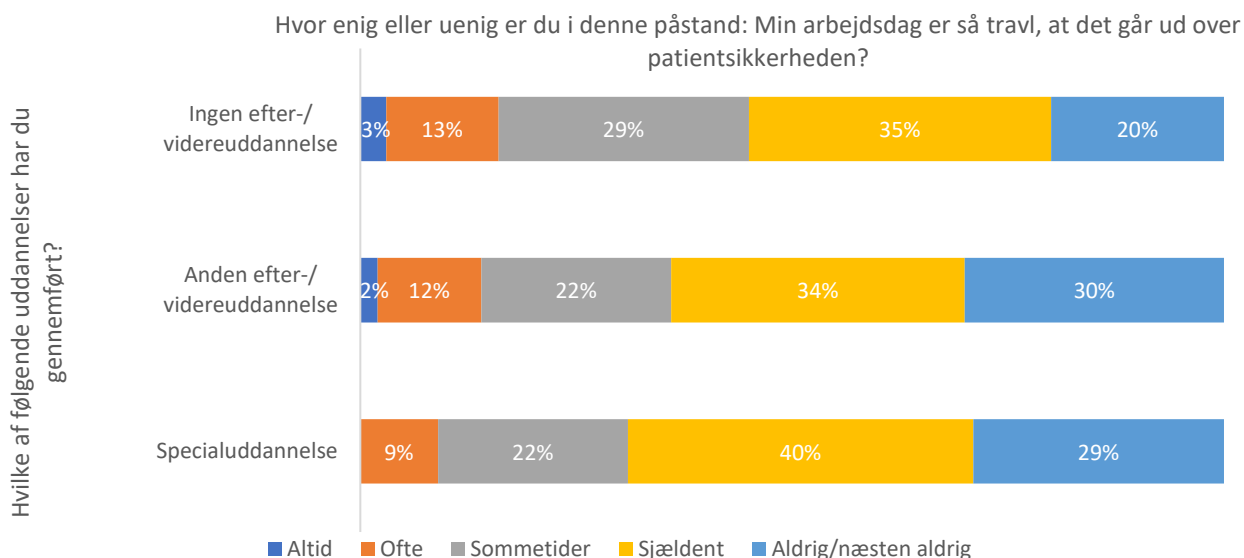
Figur 5. Er arbejdstempoet så højt, at det påvirker kvaliteten af dit arbejde?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.562. Data er vægtet. Forskelle er statistisk signifikante Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Sygeplejerskerne blev også spurgt om, hvor enige, de var i, at deres arbejdsdag er så travl, at det går ud over patientsikkerheden. Det fremgår af figur 6, at 69% af de specialuddannede sygeplejersker angiver, at deres arbejdsdag sjældent eller aldrig er så travl, at det går ud over patientsikkerheden, mens det samme gælder 64% af dem med en anden efter-/videreuddannelse og 55% af dem uden nogen.

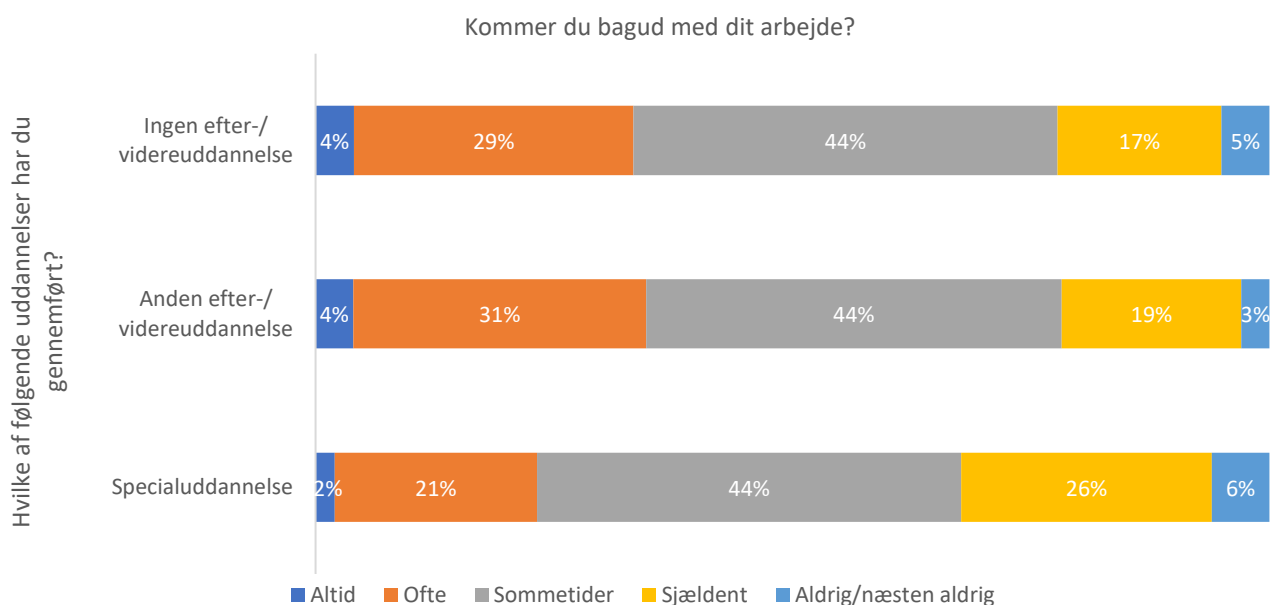
Figur 6. Hvor enig eller uenig er du: Min arbejdsdag er så travl, at det går ud over patientsikkerheden?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.538. Data er vægtet. Forskelle er statistisk signifikante Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Figur 7 viser hvor ofte sygeplejerskerne oplever at komme bagud i deres arbejde. Det fremgår heraf, at sygeplejerskerne med en specialuddannelse sjældnere angiver ofte eller altid (23%) at komme bagud med deres arbejde sammenlignet med dem med en anden efter-/videreuddannelse (35%) og dem uden nogen (33%).

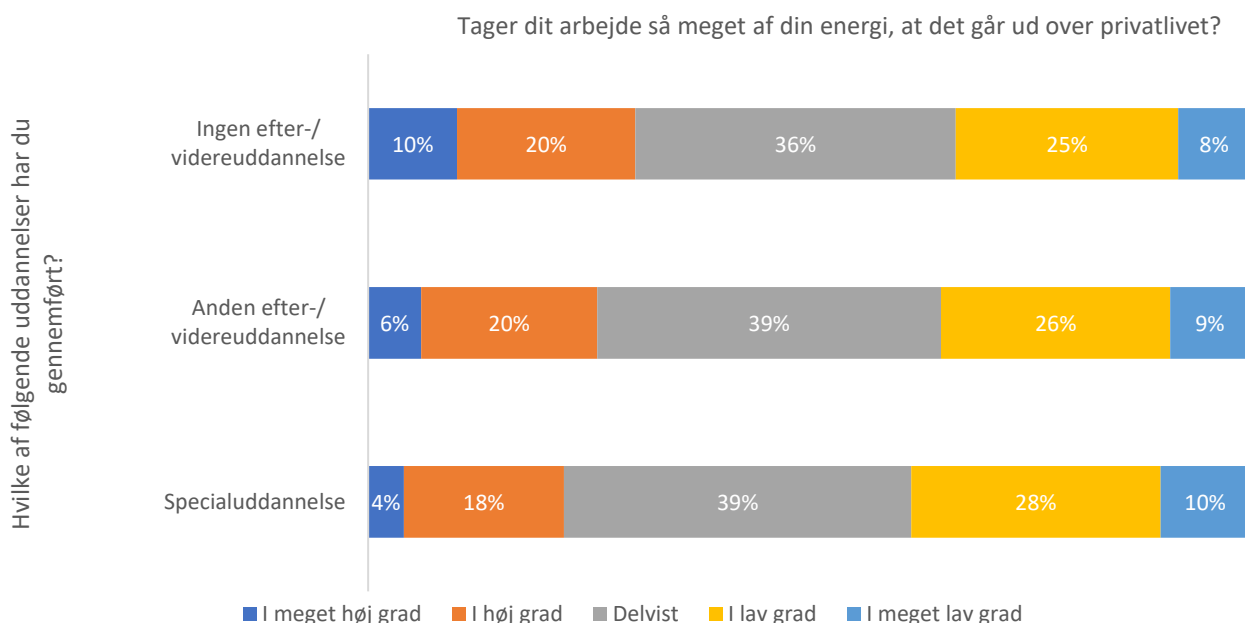
Figur 7. Kommer du bagud med dit arbejde

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.555. Data er vægtet. Forskelle er statistisk signifikante Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Som det fremgår af figur 8, angiver specialuddannede sygeplejersker i lavere grad, at deres arbejde tager så meget af deres energi, at det går ud over privatlivet. 38% af de specialuddannede angiver at deres arbejde i lav eller meget lav grad tager så meget energi, at det går ud over deres privatliv, mens det samme gælder hhv. 33% og 35% af dem uden eller med en anden efter-/videreuddannelse.

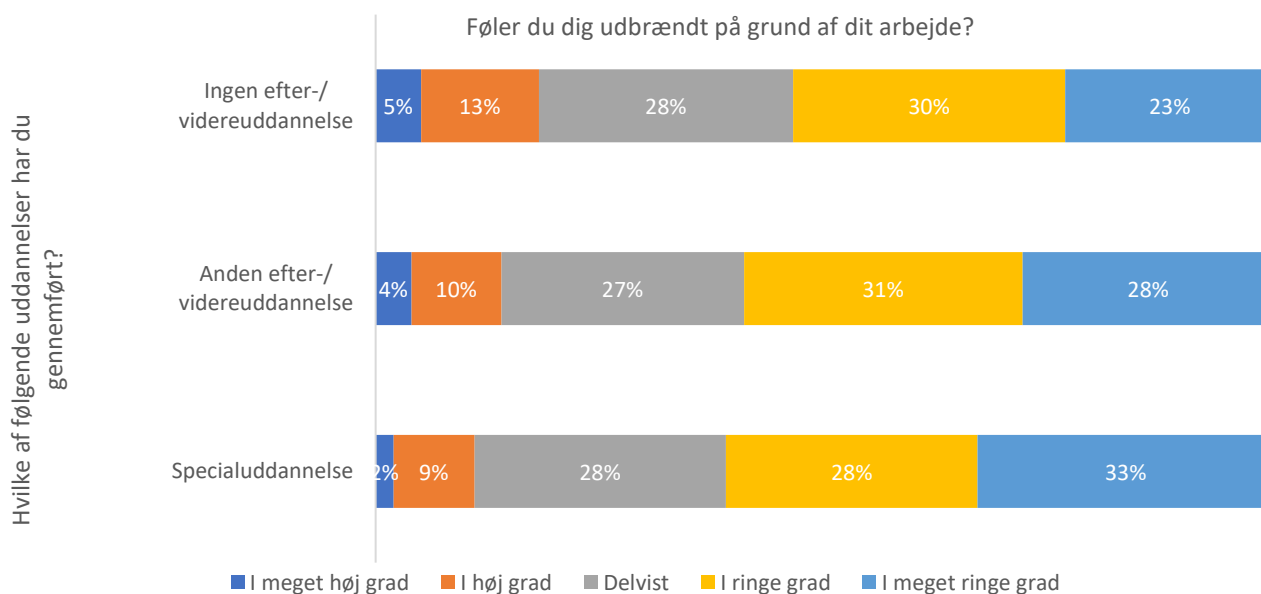
Figur 8. Tager dit arbejde så meget af din energi, at det går ud over privatlivet?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.556. Data er vægtet. Forskelle er statistisk signifikante Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Jævnfør figur 9 er der derudover også færre specialuddannede sygeplejersker (11%), der angiver, at de i høj eller meget høj grad føler sig udrændte på grund af deres arbejde sammenlignet med dem, der enten ikke har en efter-/videreuddannelse (18%) eller dem, der har en anden efter-/videreuddannelse (14%).

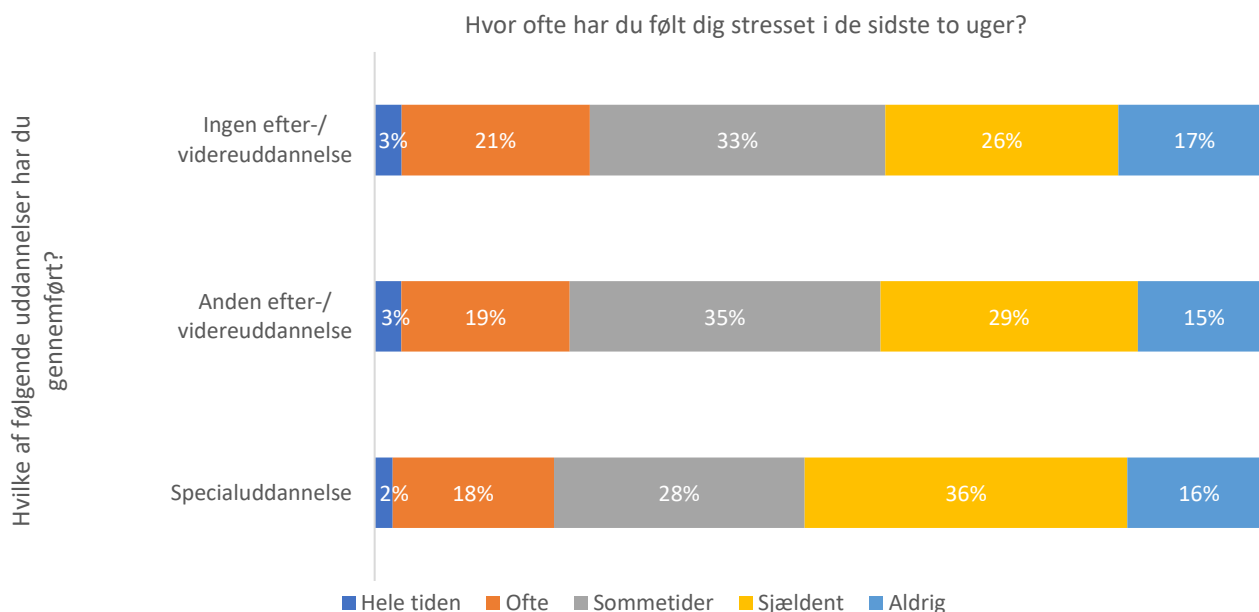
Figur 9. Føler du dig udrændt på grund af dit arbejde

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.550. Data er vægtet. Forskelle er statistisk signifikante Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Figur 10 viser hvor ofte sygeplejerskerne har følt sig stressede de sidste to uger fordelt på deres uddannelse. Heraf fremgår det, at mens 48% af sygeplejerskerne med en specialuddannelse angiver sommetider eller oftere at have følt sig stressede, så gælder det samme 57% af dem med en anden efter-/videreuddannelse eller uden.

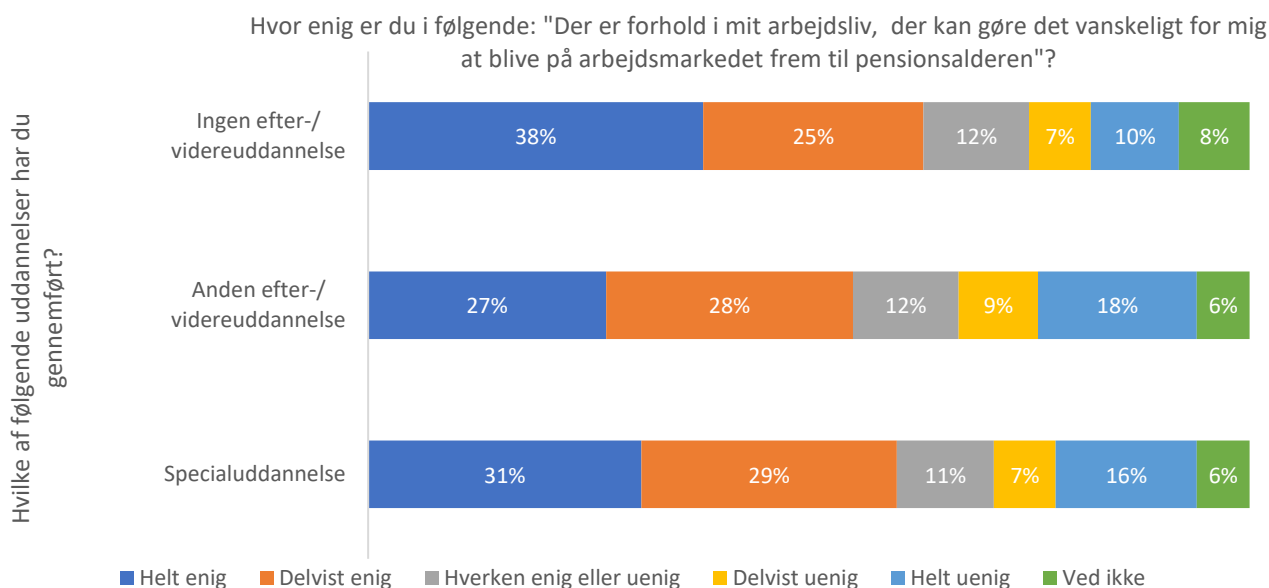
Figur 10. Hvor ofte har du følt dig stresset de sidste to uger?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.557. Data er vægtet. Forskelle er statistisk signifikante Kilde: SATH 2023, DSR Analyse.

Figur 11 viser hvor enige sygeplejerskerne er i, at der er forhold i deres arbejdsliv, der gør det vanskelig for dem at være på arbejdsmarkedet frem til pensionsalderen. Det fremgår heraf, at det især er sygeplejerskerne, der ikke har en efter-/videreuddannelse, som oplever, at der er forhold, der gør det vanskeligt at blive på arbejdsmarkedet frem til pensionsalderen. Mens 38% er helt enige i, at der er forhold i deres arbejdsliv, som gør det vanskeligt for dem at blive på arbejdsmarkedet frem til pensionsalderen, gælder det samme 31% af dem med en specialuddannelse og 27% af dem med en anden efter-/videreuddannelse.

Figur 11. Hvor enig er du i følgende: "Der er forhold i mit arbejdsliv, der kan gøre det vanskeligt for mig at blive på arbejdsmarkedet frem til pensionsalderen"?

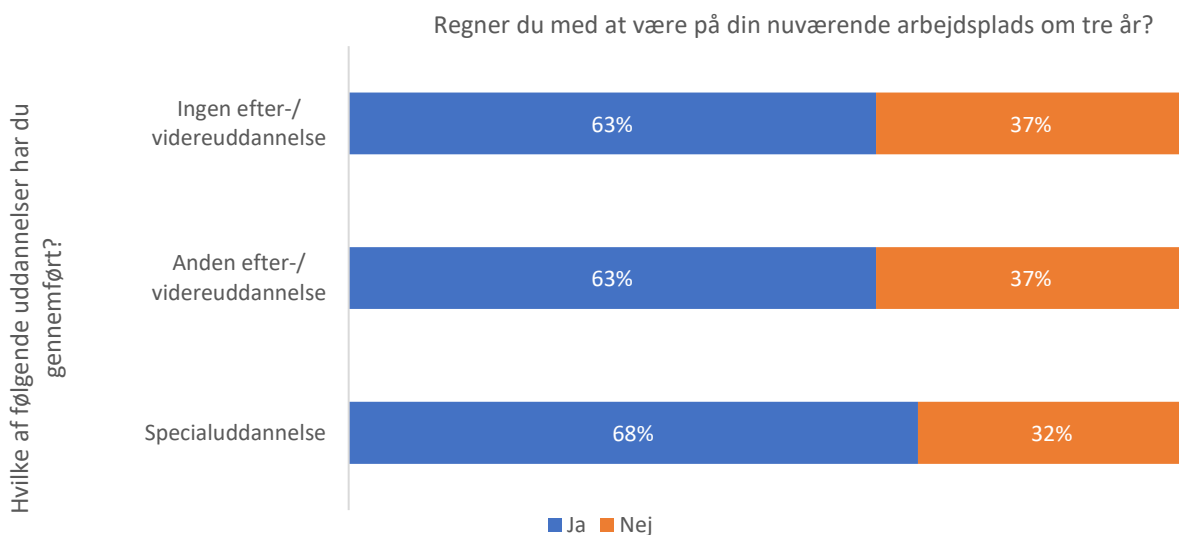

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.550. Data er vægtet. Forskelle er statistisk signifikante Kilde: SATH 2023, DSR Analyse.

Videreuddannelse, klinisk arbejde og planer om jobskifte

Figur 12 viser, at 68% af de specialuddannede regner med at være på deres nuværende arbejdsplads om 3 år. Denne andel er 63% for både dem uden efter-/videreuddannelse og dem med en anden efter-/videreuddannelse.

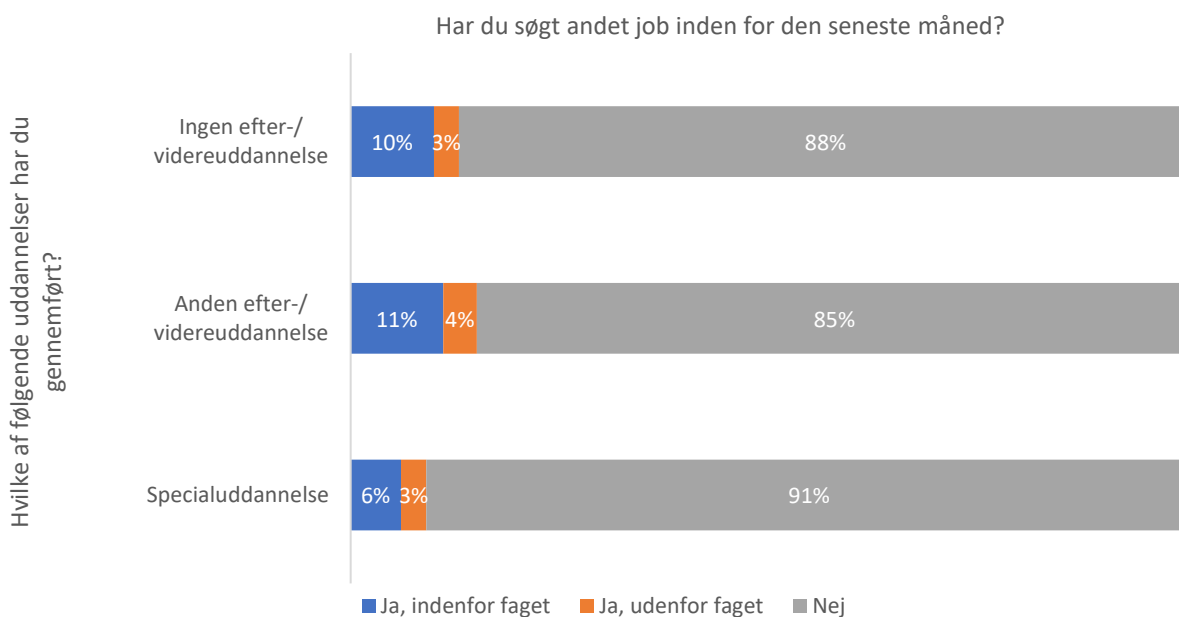
Figur 12. Regner du med at være på din nuværende arbejdsplads om tre år?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.536. Data er vægtet. Forskellen er ikke statistisk signifikant. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse.

Figur 13 viser andelen af sygeplejerskerne, der har søgt nyt job inden for den seneste måned. Det fremgår heraf, at 9% af sygeplejerskerne med en specialuddannelse angiver at have søgt nyt job, mens det samme gælder 12% af sygeplejerskerne uden en efter-/videreuddannelse og 15% af dem med en anden efter-/videreuddannelse.

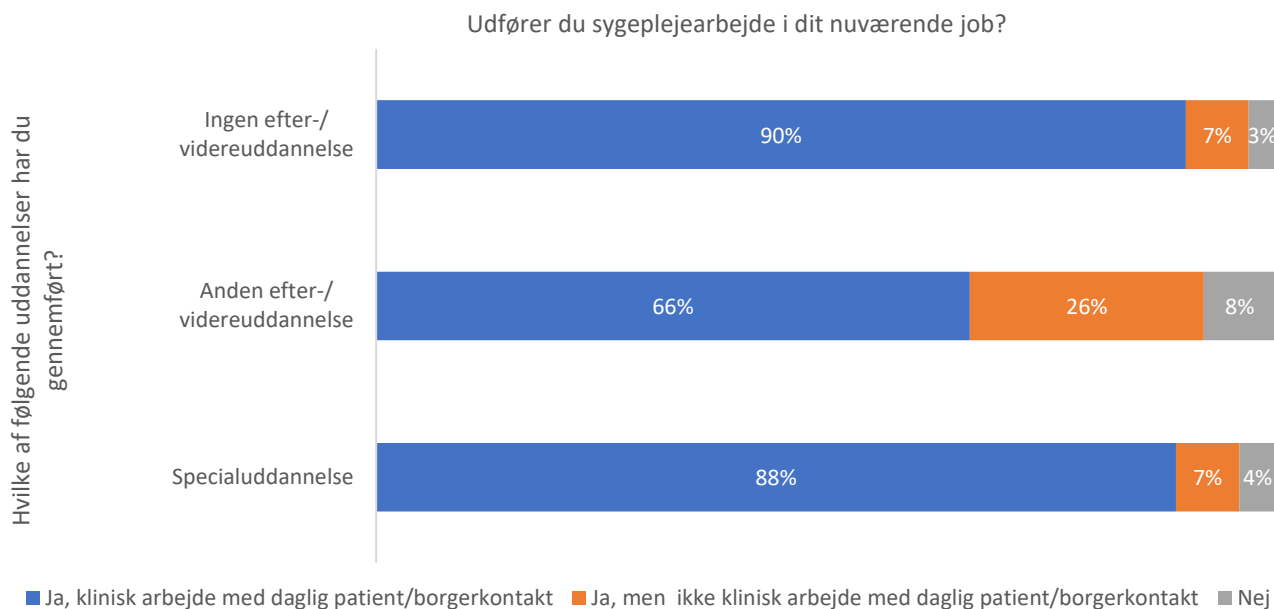
Figur 13. Har du søgt nyt arbejde inden for den seneste måned?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.562. Data er vægtet. Forskelle er statistisk signifikante. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse.

Figur 14 viser, at 88% af de specialuddannede udfører klinisk arbejde med daglig patientkontakt. Yderligere 7% udfører sygepleje uden daglig patientkontakt, mens 4% ikke udfører sygepleje. For dem med anden efter-/videreuddannelse er andelen, der udfører klinisk arbejde med daglig patientkontakt 66%, 26% udfører sygepleje uden patientkontakt og 8% udfører ikke sygepleje. Dem uden videreuddannelse er andelen med klinisk patientkontakt 90%, 7% udfører sygepleje uden daglig patientkontakt og 3% udfører ikke sygepleje.

Figur 14. Udfører du sygeplejearbejde i dit nuværende job? Med sygeplejearbejde menes enten at udføre sygepleje, at lede og koordinere sygepleje, at formidle sygepleje eller at udvikle sygepleje.

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. N=2.559. Data er vægtet. Forskelle er statistisk signifikante Kilde: SATH 2023, DSR Analyse.

- Metode

Resultaterne er baseret på svar fra en spørgeskemaundersøgelse om sygeplejerskers arbejdsmiljø, helbred og trivsel (SATH). Undersøgelsen er gennemført i maj-juni 2023, hvor 8.000 tilfældigt udvalgte beskæftigede medlemmer af Dansk Sygeplejeråd blev inviteret. 42% besvarede undersøgelsen. Respondenterne er lovet fortrolighed og efter dataindsamlingen er besvarelsene anonymiseret således at der ikke findes hverken navne, adresser, mails eller medlemsnummer som kan kobles til de enkelte besvarelser.

Spørgeskemaet udgøres af et udvalg af validerede spørgsmål fra "Virksomhedsskemaet" udviklet og testet af Det Nationale forskningscenter for Arbejdsmiljø (herefter NFA). Derudover er der tilføjet nogle specifikke spørgsmål om arbejdsvilkår såsom vagtbelastning og sygeplejerskerne arbejdsområde.

Respondenterne kunne i undersøgelsen gå videre til næste spørgsmål uden at besvare svarende til opsætningen i "Virksomhedsskemaet". Det betyder, antallet af besvarelser varierer fra spørgsmål til spørgsmål.

En bortfaldsanalyse viser mindre skævheder i bortfaldet. Der er udarbejdet en vægt, som tager højde for de mindre skævheder i forhold til alder, geografi, TR-status, sektor og anciennitet. Alle resultater er vægtet. Analyserne er endvidere baseret på gennemførte og ufuldstændige besvarelser.

